

Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Lisansüstü Eğitime Karşı Tutumları

Ömer AKPOLAT, Millî Eğitim Bakanlığı, omerakpolat65@gmail.com, Türkiye, 0000-0001-6462-6916

MAKALE BİLGİSİ	ÖZET
Geliş : 04.02.2023	<p>Sosyal bilgiler, ilkököl ve ortaokul çağındaki öğrencilere günlük yaşama ilişkin bilgi beceri ve değerler kazandırmayı amaçlayan bir derstir. Sosyal bilgiler alanının söz konusu niteliği, sosyal bilgiler öğretmenlerinin sosyal bilgiler eğitimi konusundaki yetkinliklerinin önemini artırmaktadır. Bu açıdan bakıldığında sosyal bilgiler eğitiminde uzmanlaşmaya yönelik olan sosyal bilgiler lisansüstü eğitimi de önem kazanmaktadır. Bu çalışmanın amacı, sosyal bilgiler öğretmenlerinin lisansüstü eğitime karşı tutumlarını belirlemektir. Araştırmanın çalışma grubu, Türkiye'nin Ağrı ilinde görev yapmakta olan 24'ü kadın, 41'i erkek olmak üzere toplam 65 sosyal bilgiler öğretmeninden oluşmaktadır. Araştırmada nitel ve nicel verilerin kullanıldığı karma araştırma yönteminin sıralı açılımlı deseni kullanılmıştır. Araştırmanın verileri, ölçek ve yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla toplanmıştır. Araştırmanın istatistiksel verilerinin çözümlenmesinde parametrik testlerden bağımsız örneklem için t testi, niteliksel verilerin çözümlenmesinde ise betimsel analiz tekniği kullanılmıştır. Araştırmada sosyal bilgiler öğretmenlerinin lisansüstü eğitime karşı tutumlarında cinsiyet değişkeni kapsamında anlamlı farklılığın olmadığı belirlenmiştir. Araştırmada ayrıca sosyal bilgiler öğretmenlerinin lisansüstü eğitime yönelik görüşlerinin olumlu olduğu ve lisansüstü eğitim yapmak istemelerinin çeşitli nedenlerinin olduğu ortaya konmuştur. Araştırmada ulaşılan sonuçlara bağlı olarak öneriler oluşturulmuştur.</p> <p>Anahtar kelimeler: Sosyal bilgiler, sosyal bilgilerin öğretmenleri, lisansüstü eğitim, tutum.</p>
Kabul: 14.02.2023	
Makale türü: Araştırma makalesi	
Atf	
	Akpolat, Ö. (2023). Sosyal bilgiler öğretmenlerinin lisansüstü eğitime karşı tutumları. <i>International Journal of Progression and Development in Education</i> , 1(1), 62-76. https://doi.org/10.5281/zenodo.7651488

Attitudes of Social Studies Teachers Towards Post-Graduate Education

Ömer AKPOLAT, Ministry of National Education, omerakpolat65@gmail.com, Turkey, 0000-0001-6462-6916

ARTICLE INFO	ABSTRACT
Received: 04.02.2023	<p>Social studies is a course that aims to provide primary and secondary school students with knowledge, skills, and values related to daily life. The aforementioned nature of the social studies field increases the importance of social studies teachers' competencies in social studies education. From this point of view, social studies graduate education, which is aimed at specializing in social studies education, also gains more importance. The aim of this study is to determine the attitudes of social studies teachers towards postgraduate education. The study group the research consists of 65 social studies teachers, 24 female, and 41 male, working in the Ağrı province of Turkey. The sequential explanatory design of the mixed research method, in which qualitative and quantitative data used, is applied in the research. The data of the research were collected through the scale and semi-structured interview form. In the analysis of the statistical data of the research, the t-test was used for samples independent of the parametric tests, and the descriptive analysis technique was used in the analysis of the qualitative data. In the study, it was determined that there was no significant difference in the attitudes of social studies teachers towards graduate education within the scope of gender variable. The study also revealed that social studies teachers' views on postgraduate education are positive and there are various reasons why they want to do postgraduate education. Suggestions were made depending on the results obtained in the research.</p> <p>Keywords: Social Studies, social studies teachers, postgraduate education, attitude.</p>
Accepted: 14.02.2023	
Article type: Research article	

GİRİŞ

Sosyal bilgiler, pek çok araştırmacının üzerinde çalıştığı kapsamlı bir alandır. Sosyal bilgilerin ne olduğuna dair çeşitli tanımlamalar yapılmış ancak bu tanımlamalar yıllar içinde birçok değişikliğe uğramıştır. Sosyal bilgileri 1900'lü yılların ilk yarısında tanımlayanlardan biri olan Wesley (1935), sosyal bilgileri sosyal bilimlerin eğitim amaçlı basitleştirilmiş biçimi olarak ifade etmiştir. Günümüzde sosyal bilgiler, sosyal bilimlerin basitleştirilmiş biçiminden etkili vatandaşlık eğitimini amaçlayan disiplinler arası bir yaklaşımla sosyal bilimleri ele alan eğitim alanına dönüşmüştür. Sosyal Bilgiler Ulusal Konseyi (NCSS) 1993'teki tanımında sosyal bilgileri, sanat, edebiyat, folklor, din ve insan odaklı diğer tüm bilim konularını içine alan ders şeklinde genişletmiştir (Sönmez, 1994). Türkiye'de ise Millî Eğitim Bakanlığı 2004 programında sosyal bilgilerin en detaylı tanımlarından birini yapmıştır. Bu tanıma göre *sosyal bilgiler; bireyin toplumsal varoluşunu gerçekleştirmesine yardımcı olması amacıyla tarih, coğrafya, ekonomi, sosyoloji, antropoloji, psikoloji, felsefe, siyaset bilimi ve hukuk gibi sosyal bilimleri ve vatandaşlık bilgisi konularını yansıtan; öğrenme alanlarının bir ünite ya da tema altında birleştirilmesini içeren; insanın sosyal ve fiziki çevresiyle etkileşiminin geçmiş, bugün ve gelecek bağlamında incelendiği; toplu öğretim anlayışından hareketle oluşturulmuş bir ilköğretim dersidir* (MEB, 2005). Yapılan tanımlardan hareketle sosyal bilgilerin sosyal bilimlerin içeriğini etkili vatandaş yetiştirmek amacıyla kullanan bir ders olduğu söylenebilir.

Sosyal bilgiler; toplumların geleceği olan ilköğretim çağındaki öğrencilere yönelik bir ders olması ve söz konusu çağdaki öğrencilere günlük yaşama ilişkin bilgi beceri ve değerler kazandırmayı amaçlaması (Deveci ve Bayram, 2022) kapsamında mihver derstir. Sosyal bilgilerin bahsi geçen konulardaki durumu, sosyal bilgiler öğretmenlerinin sosyal bilgiler eğitimi konusundaki yetkinliklerinin önemini artırmaktadır. Bu açıdan bakıldığında sosyal bilgiler eğitiminde uzmanlaşmaya yönelik olan sosyal bilgiler lisansüstü eğitimi de önem kazanmaktadır.

Üniversiteler, bireysel kendini gerçekleştirmeyi geliştirmek ve topluma katkı derecesini artırmak için lisansüstü eğitim vermektedir. Bilime katkıda bulunmayı, teknolojik ilerlemeyi sağlamayı ve ülkede ortaya çıkan sorunlara bilimsel bir bakış açısıyla çözüm bulmayı amaçlayan lisansüstü eğitim, nitelikli iş gücünün oluşturulmasına yöneliktir (Köksalan, 1999). Lisansüstü eğitimle topluma katkı sağlayacak bilim insanları ve öğretim görevlileri yetiştirilmesi gerekmektedir. Çeşitli alanlarda yetişen bilim insanları ve öğretim üyeleri gelecek nesillerin şekillenmesinde önemli rol oynamakta, dolayısıyla lisansüstü eğitimin niteliği psikososyal ve bilimsel açıdan yüksek fayda sağlamaktadır (Karayalçın, 1998). Bunun yanı sıra eğitim sisteminin en önemli unsuru olan lisansüstü eğitim, öğretmenlerin mesleki yaşamına katkı sağlaması, mesleki canlılığını koruması ve bilgiyi aktarmak yerine geliştirmesi, üretmesi ve yayması nedeniyle de büyük önem taşımaktadır (Toprak, 2017). Lisansüstü eğitim, öğretmenlerin temel eğitimden sonra iş başında eğitimlerine devam etmeleri, kendi kalitelerini geliştirmeleri, eğitim yeniliklerini takip etmeleri ve bunları sınıfta uygulamaları açısından oldukça önemlidir (Alabaş, 2011). Günümüz toplumunun bilinçli ve aydın bireyleri olarak öğretmenler, eğitimi bir bütün olarak görmeli, belirli öğretim alanlarında uzmanlaşmalı, mesleki bilgi ve becerilerini etkin bir şekilde uygulamalıdır

(Karatekin, 2015). Bu anlamda sosyal bilgiler öğretmenlerinin lisansüstü eğitime yönelmeleri önem arz etmektedir.

Yapılan alanyazın taramasında öğretmenlerin lisansüstü eğitimlerine yönelik çok sayıda çalışma (Başer ve Narlı, 2010; Çiğdem ve İltter, 2010; Toprak ve Taşğın, 2010; Özenç ve Özenç, 2013; Aküzüm, 2016; Bozpolat, 2016; Gürgür ve Yazçayır, 2019) bulunmasına rağmen sosyal bilgiler öğretmenlerinin lisansüstü eğitime karşı tutumları ile ilgili herhangi bir çalışmaya ise rastlanmamıştır. Bu çalışma ile alanyazındaki bu eksikliğin giderilmesi ve buna benzer çalışma yapan araştırmacılara faydalı olması beklenmektedir.

AMAÇ

Bu araştırmanın temel amacı sosyal bilgiler öğretmenlerinin lisansüstü eğitime karşı tutumlarını ve bu eğitimden beklentilerini, onların görüşleri doğrultusunda belirlemektir. Araştırmada söz konusu amaca yönelik şu sorulara cevap aranmıştır:

- Sosyal bilgiler öğretmenlerinin lisansüstü eğitime karşı tutumları cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?
- Sosyal bilgiler öğretmenleri neden lisansüstü eğitim yapmak istemektedir?
- Sosyal bilgiler öğretmenlerinin lisansüstü eğitimden beklentileri nelerdir?

YÖNTEM

Araştırmada karma araştırma yöntemi kullanılmıştır. Karma araştırma yöntemi, istatistiksel ve niteliksel verilerin toplanıp çözümlendiği araştırmalara ilişkindir (Creswell, 2017). Bu araştırmada karma araştırma yönteminin kullanılmasının nedeni, araştırma sürecinde hem istatistiksel hem de niteliksel verilerin toplanıp çözümlenmiş olmasıdır. Bu araştırma Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu'nun 28.12.2022 tarih ve 308 sayılı etik kurul kararı kapsamında gerçekleştirilmiştir.

Desen

Araştırmada karma sıralı açılımlı desen kullanılmıştır. Karma sıralı açılımlı desen, öncelikli olarak istatistiksel verilerin toplanıp çözümlendiği ve ardından niteliksel verilerin toplanıp istatistiksel sonuçların derinlikli irdelenmesinde kullanıldığı araştırmalarda işe koşulmaktadır (Creswell ve Plano Clark, 2017). Bu araştırmada sıralı açılımlı desenin kullanılmasının nedeni, araştırmanın ilk aşamasında istatistiksel verilerin toplanması ve ardından niteliksel verilerin toplanmasıdır.

Katılımcı Grup

Araştırmanın katılımcı grubu iki aşamada oluşturulmuştur. Birinci aşamada nicel verilerin toplandığı grup, ikinci aşamada ise nitel verilerin toplandığı grup oluşturulmuştur.

Nicel verilerin toplandığı katılımcı grup, kolay ulaşılabilir örnekleme yöntemi ile Türkiye'nin Ağrı ilinde görev yapmakta olan sosyal bilgiler öğretmenlerinden oluşturulmuştur. Kolay ulaşılabilir örnekleme, araştırmacının fiziki ve ekonomik ve süre gibi koşullardan kaynaklı olarak katılımcı grubunu

olabildiğince pratik biçimde oluşturmasını içermektedir (Büyüköztürk vd., 2020). Araştırmanın nicel verilerinin toplandığı gruba ilişkin bilgiler, Tablo 1’de gösterilmiştir:

Tablo 1. Nicel verilerin toplandığı katılımcı grubuna yönelik bilgiler

Cinsiyet	Kadın	24
	Erkek	41
	Toplam	65
Mesleki Deneyim	0-5 yıl	28
	6-10 yıl	24
	11-15 yıl	6
	15+ yıl	7
	Toplam	65

Tablo1’de görüldüğü üzere araştırmanın nicel verilerin toplandığı katılımcı grubunu 24 (%36,9)’ü kadın, 41 (%63,1)’i erkek olmak üzere toplam 65 sosyal bilgiler öğretmeni oluşturmuştur. Tabloda yer alan öğretmenlerin mesleki deneyimi; 28 (%43,1) öğretmen 0-5 yıl, 24 (%36,9) öğretmen 6-10 yıl, 6 (%9,2) öğretmen 11-15 yıl, 7 (%10,8) öğretmen ise 15+ tıl şeklindedir.

Araştırmanın nitel verilerinin toplandığı katılımcı grup, ise nicel verilerin toplandığı öğretmenler arasından gönüllü olan 4’ü kadın, 7’si erkek olmak üzere toplam 11 kişi ile oluşturulmuştur. Katılımcıların isimleri etik değerler göz önünde bulundurularak gizlenmiştir. Katılımcılar araştırmada K1, K2, K3, K4, K5, K6, K7, K8, K9, K10, K11 şeklinde kodlanmıştır.

Verilerin Toplanması

Araştırmanın veri toplama süreci iki aşamada gerçekleştirilmiştir. İlk aşamada nicel, ikinci aşamada nitel veriler toplanmıştır. Araştırmanın nicel verilerinin toplanmasında İltter (2019) tarafından Türkçe’ye uyarlanan Lisansüstü Eğitime Yönelik Tutum Ölçeği (LEYTÖ) kullanılmıştır. Nicel verilerin toplanmasında kullanılan ölçeğin bu çalışmada kullanılıp kullanılmayacağını belirlemek amacıyla ölçeğin iç tutarlılık çalışması yapılmış ve ölçeğin Cronbach’s Alpha sonucu, .780 (Tabachnik ve Fidel, 2019) olarak hesaplanmıştır. Ulaşılan değere bağlı olarak ölçeğin kullanılabilir olduğuna karar verilmiştir.

Araştırmanın nitel verileri araştırmacı tarafından oluşturulan yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır. Form, taşınabilir eğitim yapan ortaokullardaki öğrencilerin sosyal bilgiler dersine yönelik tutumlarını nasıl etkilediğine ilişkin görüşlerini almak amacıyla hazırlanmıştır. Formun hazırlanma sürecinde nitel araştırma konusunda alanında yetkin uzmanların görüşüne başvurulmuştur. Öğrencilerle yapılan görüşmeler, velilerden ve kurumdan izin alınarak yüz yüze gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda öğrencilere görüşme formunda yer alan sorular sorulmuş ve yanıtlar not edilmiştir. Alınan notlar daha sonra düzenlenerek çözümleme için hazırlanmıştır.

Verilerin Çözümlemesi

Araştırmanın nicel verilerinin çözümlenmesinde yapılacak işlemlere karar vermek amacıyla verilerin çarpıklık ve basıklık değerleri kontrol edilmiştir. Verilerin normal dağılıp dağılmadığını belirlemek için ise Kolmogorov-Smirnov Testi uygulanmıştır. Elde edilen sonuçlar, Tablo 2’de gösterilmiştir:

Tablo 2. Nicel verilerin çarpıklık, basıklık ve Kolmogorov-Smirnov testi sonuçları

Boyut	Çarpıklık		Basıklık		Kolmogorov Smirnov
	Çarpıklık	Standart hata	Basıklık	Standart hata	
Ölçek					.200
Toplamı	.638	.297	1.387	.586	

Tablo 2’de görüldüğü üzere araştırmada toplanan nicel verilerin çarpıklık ve basıklık değerleri -1.5 ile 1.5 arasında ve Kolmogorov- Smirnov testi sonucunda p değeri, .05’ten büyük (Tabachnik ve Fidel, 2019) çıktığından dolayı nicel verilerin çözümlenmesinde parametrik testlerden bağımsız örneklem için t testinin kullanılmasına karar verilmiştir.

Araştırmanın nitel verilerinin çözümlenmesinde betimsel analiz tekniği kullanılmıştır. Betimsel analiz, nitel verilerin önceden bellirlenmiş temalar kapsamında sınıflandırılmasını içermektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Bu araştırmanın nitel verilerinin çözümlenmesinde betimsel analiz tekniğinin kullanılmasının sebebi, çözümlenmenin araştırmanın nitel verilerinin toplanmasında kullanılan yarı yapılandırılmış görüşme formundaki soruların kategori olarak kullanılması kapsamında yapılmış olmasıdır.

BULGULAR

Araştırmada sosyal bilgiler öğretmenlerinin lisansüstü eğitime ilişkin tutum düzeyleri, cinsiyet değişkeni bağlamında araştırılmıştır. Ayrıca öğretmenlerin lisansüstü eğitime ilişkin görüşleri de irdelenmiştir. Ulaşılan bulgular, nitel bulgular ve nicel bulgular olmak üzere iki ana başlıkta verilmiştir.

Nicel Bulgular

Araştırmada sosyal bilgiler öğretmenlerinin lisansüstü eğitime ilişkin tutumları, cinsiyet değişkeni bağlamında incelenmiştir. Ulaşılan sonuçlar, Tablo 3’te verilmiştir:

Tablo 3. Sosyal bilgiler öğretmenlerinin lisansüstü eğitime ilişkin tutumlarının cinsiyet değişkenine göre bağımsız örneklem için t testi sonuçları

Cinsiyet	n	\bar{X}	ss	sd	t	p
Erkek	41	1.9156	.42020	63	.376	.708
Kadın	24	1.9551	.39020			
Toplam	118					

Tablo 3 incelendiğinde bağımsız örneklem için t testi sonucunda p değerinin .05'ten büyük çıkmış olduğu görülmektedir. Bu sonuca bağlı olarak sosyal bilgiler öğretmenlerinin lisansüstü eğitime yönelik tutumlarının cinsiyet değişkenine bağlı olarak anlamlı bir farklılık göstermediği belirlenmiştir.

Nitel Bulgular

Araştırmada yarı yapılandırılmış görüşme formu ile öğretmenlerden veri toplanmıştır. Toplanan veriler betimsel analiz yöntemiyle çözümlenmiştir. Ulaşılan bulgular, tablolar ve doğrudan alıntılarla desteklenerek yorumlanmıştır.

Sosyal bilgiler öğretmenlerinin "Sosyal bilgiler öğretmenlerinin lisansüstü eğitimin işlevine yönelik görüşleri nelerdir?" sorusuna verdikleri cevapların betimsel analiz sonuçları Tablo 4'te sunulmuştur.

Tablo 4. Sosyal bilgiler öğretmenlerinin lisansüstü eğitimin işlevine yönelik görüşleri ile ilgili bulgular

Tema	Alt Tema	Katılımcı
Lisansüstü eğitimin işlevine yönelik görüşler	Duyarlı bir birey olmak	K1
	Bilime katkı	K1, K6, K8
	Alanında uzmanlaşmak	K2, K3, K4, K8, K9, K11
	Mesleki doyum	K3, K6

Tablo 4'te görüldüğü üzere lisansüstü eğitimin işlevine yönelik görüşler ile ilgili temaya ait dört alt tema oluşturulmuştur. Söz konusu alt temaların kapsamına giren ifadeleri dile getiren öğretmenler, katılımcı sütununda gösterilmiştir. Görüldüğü üzere sosyal bilgiler öğretmenlerinin görüşleri doğrultusunda lisansüstü eğitimin duyarlı bir birey olmayı, bilime katkı sağlamayı, alanında uzmanlaşmayı ve mesleki doyumunu sağlamak şeklinde işlevlerinin olduğu belirlenmiştir. Sosyal bilgiler öğretmenlerinin lisansüstü eğitimin işlevine yönelik görüşlerine ilişkin bulgular, katılımcıların doğrudan ifadeleriyle desteklenerek yorumlanmıştır.

Araştırmada bazı sosyal bilgiler öğretmenleri, lisansüstü eğitimin işlevini duyarlı bir birey olmak şeklinde belirtmişlerdir. Örneğin K1 lisansüstü eğitimin işlevine yönelik olarak, "Sosyal Bilgiler öğretmeni olarak lisansüstü eğitimin işlevinin bilim üretmek ve yaymak, toplumsal sorunlara karşı duyarlı olup çözüm önerileri getirmek" şeklindeki ifadesiyle lisansüstü eğitiminin duyarlı birey yetiştirdiği anlaşılmaktadır.

Araştırmada bazı sosyal bilgiler öğretmenlerinin, lisansüstü eğitiminin işlevini bilime katkı sağlamak olarak gördükleri saptanmıştır. Örneğin K5'in "Bilim insanı ve öğretim elemanı yetiştirir." ve K8'in "Bilim dalındaki alanyazına araştırmaları ve çalışmalarını ile katkı sağlayabilir." şeklindeki ifadeleri bu alt temayı desteklemektedir.

Araştırmada bazı sosyal bilgiler öğretmenlerinin lisansüstü eğitimin işlevini alanında uzmanlaşmak olarak gördükleri saptanmıştır. Örneğin K9'un "Lisansüstü eğitim öğretmenleri kendilerini alanında uzmanlaştırmak amacıyla yapılmaktadır." ve K11'in "Lisansüstü eğitimi tamamlayan bir öğretmen

kendi alanında uzmanlaşmış demektir.” sözleriyle lisansüstü eğitimin öğretmenlerin alanında uzmanlaşmasına katkı sağladığı anlaşılmaktadır.

Araştırmada bazı sosyal bilgiler öğretmenlerinin lisansüstü eğitimin işlevini mesleki doyuma ulaştırmak olarak gördüğü saptanmıştır. Örneğin K3’ün “*Mesleki açıdan gerekli şartları karşılamış olan sosyal bilgiler öğretmenleri mesleki doyuma ulaşabilmek için lisansüstü eğitimle birlikte meslek hayatlarına devam ediyorlar.*” sözlerinden lisansüstü eğitimin mesleki doyuma katkı sağladığı anlaşılmaktadır.

Sosyal bilgiler öğretmenlerinin "Sosyal Bilgiler öğretmenleri neden lisansüstü eğitim yapmak istemektedir?" sorusuna verdikleri cevapların betimsel analiz sonuçları Tablo 5’te sunulmuştur.

Tablo 5. Sosyal bilgiler öğretmenlerinin lisansüstü yapmak isteme nedenlerine yönelik görüşleri ile ilgili bulgular

Tema	Alt Tema	Katılımcı
Lisansüstü eğitim yapmak istenmesinin nedenleri	Uzman olmak	K1, K5, K8, K9, K10
	Bilime katkı	K1, K8
	Kişisel gelişim	K2, K3, K7
	Mesleki beceriler	K2
	Maddi beklenti	K6, K11

Tablo 5’te görüldüğü üzere sosyal bilgiler öğretmenlerinin lisansüstü eğitim yapmak istemelerinin nedenleri ile ilgili görüşleri temasına ait beş alt tema oluşturulmuştur. Söz konusu alt temaların kapsamına giren ifadeleri dile getiren öğretmenler, katılımcı sütununda gösterilmiştir. Tablo 5’te yer alan bilgiler incelendiğinde sosyal bilgiler öğretmenlerinin lisansüstü eğitimin neden yapılması gerektiğiyle ilgili olarak kariyer basamaklarında uzman olmak, bilime katkıda bulunmak, kişisel gelişimi desteklemek, mesleki beceriler kazanmak ve maddi anlamda gelir elde etmek şeklinde görüş bildirdiği belirlenmiştir. Sosyal bilgiler öğretmenlerinin lisansüstü eğitimin neden yapılması gerektiğiyle ilgili görüşleri temasına ilişkin bulgular, katılımcıların doğrudan ifadeleriyle desteklenerek yorumlanmıştır.

Araştırmada bazı sosyal bilgiler öğretmenlerinin uzman olmayı ve bilime katkıda bulunmayı lisansüstü eğitimin nedeni olarak gösterdiği saptanmıştır. Örneğin K1 “*Sosyal bilgiler öğretmenleri alanlarında kendilerini geliştirip uzman olmak ve sosyal bilgiler öğretimine bilimsel olarak katkıda bulunmak için lisansüstü eğitim yaptıklarını düşünüyorum.*” ve buna benzer olarak K8 “*Kendi alanımda uzmanlaşmak ve kendi bilim dalımın alan yazısına çalışmalarım ile katkı sağlamak istiyorum.*” demiştir. Katılımcıların görüşlerine bakıldığında lisansüstü eğitim alan sosyal bilgiler öğretmenlerinin uzman olmak ve bu alanda bilime katkı sağlamak istedikleri anlaşılmıştır.

Araştırmada bazı sosyal bilgiler öğretmenlerinin lisansüstü eğitimin nedenini nitelikli birey yetiştirmek ve bu anlamda kişisel gelişime katkı sağlamak şeklinde belirttiği saptanmıştır. Örneğin K2’nin “*Sosyal bilgiler öğretmenlerinin lisansüstü eğitim yaparak niteliklerini artırmak istedikleri bir gerçektir.*” ve

buna benzer olarak K7'nin "*Yüksek lisansın kişisel anlamda beni geliştireceğini düşünüyorum.*" şeklindeki ifadeleriyle lisansüstü eğitimin öğretmenlerin kişisel gelişimine katkı sağladığını düşündükleri belirlenmiştir.

Araştırmada bazı sosyal bilgiler öğretmenlerinin lisansüstü eğitimin nedeni olarak maddi bir beklenti içerisinde oldukları saptanmıştır. Örneğin K2'nin "*Sosyal bilgiler öğretmenleri lisansüstü eğitim yaparak niteliklerini artırmak istedikleri gibi maaşlarına da ufak da olsa bir katkısının olmasına binaen yüksek lisans yapmak istemektedirler.*" görüşünden anlaşılmaktadır.

Araştırmada bazı sosyal bilgiler öğretmenlerinin lisansüstü eğitimin nedenini mesleki beceriler kazandırmasına dayandırdığı saptanmıştır. Örneğin K6'nın "*Diğer branşlarda olduğu gibi sosyal bilgiler öğretmenleri de eğitimin değişen anlam ve içeriğine uyum sağlayabilmek, mesleki becerilerini geliştirmek amacıyla lisansüstü eğitimi talep etmektedirler.*" ve buna benzer olarak K11'in "*Sosyal bilgiler alanında yapılan lisansüstü eğitimlerin akademiye geçiş ya da mesleki gelişim amacıyla yapıldığını düşünmekteyim.*" ifadelerinden de anlaşılacağı üzere bazı öğretmenlerin lisansüstü eğitimi mesleki becerilerini geliştirmek için tercih ettiği belirlenmiştir.

Sosyal bilgiler öğretmenlerinin "Sosyal bilgiler öğretmenlerinin lisansüstü eğitimden beklentileri nelerdir?" sorusuna verdikleri cevapların betimsel analiz sonuçları Tablo 6'da sunulmuştur:

Tablo 6. Sosyal bilgiler öğretmenlerinin lisansüstü eğitimden beklentilerine yönelik görüşleri ile ilgili bulgular

Tema	Alt Tema	Katılımcı
Lisansüstü eğitime yönelik beklentiler	Alanında uzmanlaşmak	K1, K2, K5, K8, K9
	Bilime katkı	K1, K3, K6
	Akademik başarı	K3, K4, K5, K6
	Faydalı olmak	K4

Tablo 6'da görüldüğü üzere lisansüstü eğitime yönelik beklentiler temasına ait dört alt tema oluşturulmuştur. Söz konusu alt temaların kapsamına giren ifadeleri dile getiren öğretmenler, katılımcı sütununda gösterilmiştir. Tablo 6 incelendiğinde sosyal bilgiler öğretmenlerinin lisansüstü eğitimden alanında uzmanlaşmak, bilime katkıda bulunmak, akademik alanda başarı sağlamak ve öğretmenlere faydalı olmak şeklinde beceriler kazandırmasını beklediği tespit edilmiştir. Sosyal bilgiler öğretmenlerinin lisansüstü eğitimin beklentileriyle ilgili görüşleri temasına ilişkin bulgular, katılımcıların doğrudan ifadeleriyle desteklenerek yorumlanmıştır.

Araştırmada bazı sosyal bilgiler öğretmenlerinin lisansüstü eğitimden beklentilerinin alanında uzmanlaşmak olduğu saptanmıştır. Örneğin K5'in "*Yüksek lisans eğitiminde ise kendimizi güncelleyip alanımızda daha yetkin oluyoruz.*" ve buna paralel olarak K9'un "*Alanında uzman olmak isteyen bir öğretmenin, öğrencileri daha iyi yönetebilmesi ve yönlendirebilmesi için verimli bir eğitim alması*

gerekmektedir.” şeklindeki görüşlerinden anlaşıldığı üzere öğretmenlerin lisansüstü eğitimden beklentileri alanda uzmanlaşmaktır.

Araştırmada bazı sosyal bilgiler öğretmenlerinin lisansüstü eğitimden beklentilerinin bilime katkı sağlamak olduğu belirlenmiştir. Şöyle ki K3’ün *“Daha fazla bilimsel çalışmalarda yer almak ve projeler yapmak.”* ve buna benzer olarak K1’in *“Bilimsel çalışmalar yapabilecek düzeye gelip bilimsel süreçlere katkıda bulunmak.”* şeklindeki görüşlerinden hareketle lisansüstü eğitimden beklentilerinin bilime katkı sağlamak olduğu söylenebilir.

Araştırmada bazı sosyal bilgiler öğretmenlerinin lisansüstü eğitimden beklentilerinin lisansüstü eğitimin akademik başarıyı desteklemesi ve faydalı birer birey olmalarını sağlaması şeklinde olduğu belirlenmiştir. Örneğin K3’ün *“Akademik anlamda gelişebilmek”* ve benzer şekilde K4’ün *“Sosyal bilgiler öğretmenlerinden yüksek lisans yapan hocalarımızın büyük çoğunluğu akademik başarı sağlıyorlar ve alanında uzmanlaşarak öğrencilere daha faydalı olabiliyorlar.”* şeklindeki ifadelerinden de anlaşılacağı üzere sosyal bilgiler öğretmenlerinin lisansüstü eğitimden beklentileri lisansüstü eğitimin akademik başarıyı desteklemesi ve faydalı olmayı sağlamasıdır.

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Araştırmada Türkiye’nin Ağrı ilinin sınırları içerisinde yer alan sosyal bilgiler öğretmenlerinin; lisansüstü eğitime yönelik tutumları, lisansüstü eğitim yapmak istemelerinin nedenleri, lisansüstü eğitimin işlevine yönelik görüşleri ve lisansüstü eğitimden beklentileri araştırılmıştır. Araştırmada ulaşılan bulgular, alanyazındaki benzer çalışmalar göz önünde bulundurularak tartışılmış ve araştırmanın sonuçlarına ulaşılmıştır.

Araştırmada sosyal bilgiler öğretmenlerinin lisansüstü eğitime yönelik tutumlarının cinsiyet değişkeni kapsamında anlamlı farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır. Yapılan benzer çalışmalar (İlhan vd., 2012; İltter 2020; Demir ve Beşoluk 2017) incelendiğinde söz konusu çalışmaların sonuçlarına göre de öğretmenlerin lisansüstü eğitime karşı olumlu tutum sergiledikleri görülmüştür.

Araştırmada katılımcıların lisansüstü eğitimin işlevini; çevresine karşı duyarlı bireylerin yetişmesini, alanında uzmanlaşarak bilime katkı sağlayan ve bunları yaparken mesleki doyuma ulaşan öğretmenlerin ortaya çıkmasını sağlamak olarak gördükleri belirlenmiştir. alanyazında benzer sonuçlara ulaşan çalışmaların (Ünal ve İltter, 2010; Alabas, 2011; Yazar, 2020) varlığına rastlanmıştır.

Araştırmada sosyal bilgiler öğretmenlerinin lisansüstü eğitimi tercih etme nedenleri; uzman olmak, bilime katkı sağlamak, mesleki becerilerini geliştirmek, kişisel gelişimini sürdürmek ve maddi anlamda gelişmek şeklinde saptanmıştır. Alabaş vd. (2012) ve İltter (2020) de bu araştırma ile yakın sonuçlara ulaşmışlardır.

Araştırmada sosyal bilgiler öğretmenlerinin lisansüstü eğitim yaparken alanında uzmanlaşmak gibi beklentiye girdikleri aynı zamanda akademik başarı sağlamak, bilime katkı sağlayarak faydalı olmak gibi beklentilerinin olduğu belirlenmiştir. Alanyazındaki bazı çalışmaların (Demir ve Beşoluk, 2017; Toprak ve Taşgın, 2017) da benzer sonuçlara ulaştığı görülmüştür.

Araştırmada ulaşılan sonuçlara bağlı olarak bazı öneriler geliştirilmiştir. Söz konusu öneriler, aşağıdaki gibidir:

- Sosyal bilgiler öğretmenleri kendi alanlarında lisansüstü eğitim almayı tercih ettikleri belirlenmiştir. Bundan dolayı Millî Eğitim Bakanlığı ve üniversiteler iş birliği yapıp sosyal bilgiler öğretmenlerini lisansüstü eğitim almaya teşvik edici programlar sunabilirler.
- Lisansüstü eğitimin öğretmenlerin kendi alanlarında uzmanlaşmalarını sağladığı ve kişisel gelişimlerine katkıda bulunduğu belirlenmiştir. Bundan dolayı üniversiteler lisansüstü eğitim kontenjanı belirlerken öğretmenlere ayrı bir kontenjan ayırabilir.
- Millî Eğitim Bakanlığı lisansüstü eğitim alan öğretmenlere maddi ayrıcalıklar sağlayarak onları lisansüstü eğitim almaya teşvik edebilir.

Etik Metni

Bu makalede dergi yazım kurallarına, yayın ilkelerine, araştırma ve yayın etiği kurallarına, dergi etik kurallarına uyulmuştur. Makale ile ilgili doğabilecek her türlü ihlallerde sorumluluk yazara aittir.

Yazar Katkı Oranı

Yazarın bu makaleye katkı oranı, %100'dür.

Çıkar Çatışması Beyanı

Makalem ile ilgili herhangi bir kurum, kuruluş, kişi ile mali çıkar çatışması yoktur.

Etik Onay

Bu araştırma Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu'nun 28.12.2022 tarih ve 308 sayılı etik kurul kararı kapsamında gerçekleştirilmiştir.

KAYNAKÇA

- Aküzüm, C. (2016). Okul yöneticilerinin ve öğretmenlerin eğitim yönetimi programı bağlamında lisansüstü eğitime bakış açılarının incelenmesi. *EKEV Akademi Dergisi*, (67), 85-108. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/en/pub/sosekev/issue/71351/1147035>
- Alabas, R. (2011). Social studies teachers' conception of postgraduate education preferences and its contribution to their professions. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 15, 2897-2901. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2011.04.210>
- Alabaş, R., Kamer, S. T., & Polat, Ü. (2012). Öğretmenlerin kariyer gelişimlerinde lisansüstü eğitim: Tercih sebepleri ve süreçte karşılaştıkları sorunlar. *E-Uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 3(4), 89-107. Retrieved from <http://www.e-ijer.com/en/download/article-file/89771>
- Aydemir, S., & Çam, Ş. (2015). Lisansüstü öğrencilerinin lisansüstü eğitim almaya ilişkin görüşleri. *Türk Eğitim Dergisi*, 4 (4), 4-16. <https://doi.org/10.19128/turje.00354>
- Başer, N., Narlı, S., & Günhan, B. (2010). Öğretmenlerin lisansüstü eğitim almalarında yaşanan sorunlar ve çözüm önerileri. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, (17). 129-135. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/en/pub/deubefd/issue/25433/268383>

- Bozpolat, E. (2016). Öğretmen adaylarının lisansüstü eğitime ilişkin metaforik algıları. *İlköğretim Online*, 15(4), 0-0. <https://doi.org/10.17051/ilo.2016.90433>
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2020). *Eğitimde bilimsel araştırma yöntemleri*. Pegem Akademi Yayıncılık.
- Creswell, J. W., & Clark, V. L. P. (2017). *Designing and conducting mixed methods research*. London: Sage Publications.
- Ünal, Ç., & İter, İ. (2010). Sınıf öğretmenleri adaylarının lisansüstü eğitime olan tutumları (Fırat, Erzincan ve İnönü Üniversitesi sınıf öğretmenliği ABD örneği). *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 14(2), 147-164. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/en/pub/ataunisobil/issue/2826/38214>
- Demir, M., & Beşoluk, Ş. (2017). Fen bilgisi öğretmen adaylarının lisansüstü eğitime yönelik tutumlarının incelenmesi. *Sakarya University Journal of Education*, 7(4), 769-781. <https://doi.org/10.19126/suje.408342>
- Deveci, H., & Bayram, H. (2022). Sosyal bilgilerin tanımı, kapsamı ve önemi. Gürdoğan Bayır, Ö., & Selanik Ay, T. (Editörler). *İlk ve ortaokulda uygulama örnekleriyle sosyal bilgiler öğretimi içinde* (s. 11-31). Ankara: Vizetek Yayıncılık.
- Gürgür, H., & Yazçayır, G. H. (2019). Türkiye’de kaynaştırma eğitime yönelik öğretmenlerin görüşlerine odaklanılmış lisansüstü eğitim tezlerinin sentezlenmesi: Meta-etnografik bir çalışma. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi*, 7(2), 845-872. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/en/pub/enad/issue/45025/561448>
- Işık, A., Çiltaş, A., & Baş, F. (2010). Öğretmen yetiştirme ve öğretmenlik mesleği. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 14(1), 53-62. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/en/pub/ataunisobil/issue/2825/38165>
- İlhan, M., Sünkür, M. Ö., & Yılmaz, F. (2012). İlköğretim öğretmen adaylarının lisansüstü eğitime yönelik tutumlarının incelenmesi (Dicle Üniversitesi örneği). *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(23), 22-42. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/en/pub/maeuefd/issue/19396/206006>
- İter, İ. (2019). Lisansüstü eğitime yönelik tutum ölçeği’nin Türk kültürüne uyarlanması: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Elementary Education Online*, 18(1), 263-284. <https://doi.org/10.17051/ilkonline.2019.527218>
- İter, İ. (2020). Lisansüstü öğrenim gören öğretmenlerin lisansüstü eğitime yönelik tutumlarının değerlendirilmesi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 49, 263-292. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/en/pub/pauefd/issue/53951/488580>
- Karatekin, K., Meray, Z., & Keçe, M. (2015). Sosyal bilgiler öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları. *Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(1), 72-96. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/en/pub/yyuefd/issue/25854/272573>

- Karayalçın, Y. (1988). *Lisansüstü eğitim yükseköğretimde değişmeler*. Ankara: Türk Eğitim Derneği Yayınları.
- Köksalan, B. (1999). *Üniversite öğrencilerinin meslek seçimini etkileyen faktörler* (Doktora Tezi). İnönü Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Malatya.
- MEB. (2010). *TALIS uluslararası öğretim ve öğrenme araştırması teaching and learning international survey Türkiye Ulusal Raporu*. Ankara: MEB Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü.
- Özenç, M., & Özenç, E. G. (2013). Sınıf öğretmenleri ile yapılan lisansüstü eğitim tezlerinin yöntem bölümü açısından incelenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 132-141. Retrieved from <https://www.acarindex.com/pdfler/4404-1450.pdf>
- Sönmez, V. (1994). *Sosyal bilgiler öğretimi*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2019). *Using multivariate statistics*. London: Pearson.
- Toprak, E., & Taşgın, Ö. (2017). Öğretmenlerin lisansüstü eğitim yapmama nedenlerinin incelenmesi. *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 7(13), 599-615. <https://doi.org/10.26466/opus.370680>
- Ünal, Ç., & İltar, İ. (2010). Sınıf öğretmeni adaylarının lisansüstü eğitime olan tutumları (Fırat, Erzincan ve İnönü Üniversitesi sınıf öğretmenliği ABD örneği). *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 14(2), 147-164. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/en/pub/ataunisosbil/issue/2826/38214>
- Wesley, E. B. (1935). Social studies. *Review of Educational Research*, 5(1), 75-82. <https://doi.org/10.2307/1168114>
- Yazar, T. (2020). Opinions and suggestions of graduate students about postgraduate education. *Int. Online J. Educ. Sci*, 12, 149-171. <https://doi.org/10.15345/iojes.2020.01.009>
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

EXTENDED ABSTRACT

Social Studies is an extensive field that many researchers are working on. Various definitions of social studies have been made, but these definitions have undergone many changes over the years. Wesley (1935), one of those who defined social studies in the first half of the 1900s, expressed social studies as a simplified form of social sciences for educational purposes. Today, social studies have transformed from a streamlined form of social sciences to a scholarly field that addresses social sciences with an interdisciplinary approach aimed at effective citizenship education. In its definition in 1993, the National Council for Social Studies (NCSS) expanded social studies into courses that included art, literature, folklore, religion, and all other human-oriented science subjects (Sönmez, 1994). In Turkey, the Ministry of National Education (MoNE) has made one of the most detailed definitions of social studies in its 2004 program. According to this definition, social studies; reflects social sciences such as history, geography, economics, sociology, anthropology, psychology, philosophy, political science, and law and

citizenship knowledge subjects in order to help the individual realize his social existence, involving the unification of learning spaces under one unit or theme; in which the interaction of man with his social and physical environment is examined in the context of past, present, and future; It is a primary education course based on the understanding of collective education (MoNE, 2005).

Social studies; is an axis course within the scope of being a course for primary school students who are the future of societies and aims to provide students at this age with knowledge, skills, and values related to daily life (Deveci and Bayram, 2022). The status of social studies in the subjects mentioned above increases the importance of the competencies of social studies teachers in social studies education. From this point of view, social studies graduate education, which is aimed at specializing in social studies education, also gains importance.

Universities provide postgraduate education to improve individual self-actualization and increase the degree of contribution to society. Graduate education, which aims to contribute to science, ensure technological progress, and find solutions to the problems arising in the country from a scientific point of view, is aimed at the creation of a qualified labor force (Köksalan, 1999). Training scientists and lecturers who will contribute to society with graduate education is necessary. Scientists and faculty members trained in various fields play an essential role in shaping future generations, so the quality of graduate education provides high psychosocial and scientific benefits (Karayağın, 1998). In addition, graduate education, an essential element of the education system, is of great importance because it contributes to the professional life of teachers, protects their professional vitality, and develops, produces, and spreads knowledge instead of transferring them (Toprak, 2017). Graduate education is vital for teachers to continue their on-the-job training after primary education, improve their own quality, follow educational innovations, and apply them in the classroom (Alabaş, 2011). As conscious and enlightened individuals of today's society, teachers should see education as a whole, specialize in certain areas of education, and effectively apply their professional knowledge and skills (Karatekin, 2015). In this sense, it is crucial that social studies teachers turn to graduate education.

In the literature survey, a large number of studies on the graduate education of teachers (Başer and Narlı, 2010; Çiğdem and İter, 2010; Earth and Flood, 2010; Özenç and Özenç, 2013; Aküzüm, 2016; Bozpolat, 2016; Gürgür and Yazçayır, 2019), but there was no study on the attitudes of social studies teachers towards graduate education. With this study, it is expected that this deficiency in the literature will be eliminated and helpful to researchers who conduct similar studies.

The primary purpose of this research is to determine the attitudes of social studies teachers towards graduate education and their expectations from this education in line with their opinions. In the research, the following questions were sought for this purpose:

- Do the attitudes of social studies teachers towards graduate education show significant differences according to gender variables?
- Why do social studies teachers want to do graduate studies?
- What are the expectations of social studies teachers from graduate education?

The researcher in the study used a mixed sequential exploratory pattern. The sequential explanatory pattern is used primarily in research where statistical data is collected and analyzed, then qualitative data is collected and used to examine statistical results in depth (Creswell, 2017). The reason for using the sequential explanatory pattern in this research is the collection of statistical data at the first stage of the study and then the qualitative data collection.

The participant group of the study was formed in two stages. In the first stage, the group where statistical data were collected was formed, and in the second stage, the group where qualitative data were collected was formed.

The participant group, where statistical data were collected, was formed by an easily accessible sampling method. Easily accessible sampling involves the researcher forming the participant group as practically as possible due to physical and economic conditions such as duration (Büyüköztürk et al., 2020). A total of 65 teachers participated in the group where the statistical data of the study were collected. The participant group where the qualitative data of the research was collected was formed with 11 volunteers among the teachers from whom statistical data were collected.

The data collection process of the study was carried out in two stages. Statistical data were collected in the first stage, and qualitative data in the second stage. In the collection of statistical data for the study, the Attitude Scale Towards Graduate Education developed by İltter (2019) was used.

The study's qualitative data is collected through a semi-structured interview form created by the researcher. The form has been prepared to get the opinions of students in secondary schools that offer carry-on education on how it affects their attitudes towards social studies lessons. In the process of preparing the form, the opinion of competent experts in the field of qualitative research was consulted. Interviews with students were conducted face-to-face with permission from parents and the institution. In this context, the questions in the interview form were asked to the students, and the answers were noted. The notes taken were then edited and prepared for analysis.

In order to decide the procedures to be performed in the analysis of the statistical data of the study, the distortion and flatness values of the data were checked. Due to the results obtained, it was determined that the statistical data showed a normal distribution, and in this context, it was decided to use the t-test for samples independent of parametric tests in the analysis of the data. The Kolmogorov-Smirnov Test was applied to determine whether the data were distributed normally. As a result of the tests, the skewness and flatness values of the statistical data were between -2.5 and 2.5, and the Kolmogorov-Smirnov Test result was greater than .05 (Tabachnik and Fidel, 2019).

The descriptive analysis technique was used to analyze the qualitative data of the research. The descriptive analysis involves the classification of qualitative data within the scope of predetermined themes (Yıldırım and Şimşek, 2016). The reason for using the descriptive analysis technique in the analysis of the qualitative data of this research is that the analysis was made within the scope of the sub-questions of the research.

In the study, the attitudes of social studies teachers regarding graduate education were investigated within the scope of gender variables. In the results obtained, it was determined that there was no statistically significant difference between the groups. In the research, teachers' perspectives on graduate education were also examined. Teachers; It has been shown that they are considering postgraduate education for the reasons of being sensitive individuals, contributing to science, specializing in the field, reaching professional satisfaction, providing personal development, financial development, and developing their professional skills. Similar studies (İlhan, Sünkür, and Yılmaz 2012; Demir and Beşoluk 2017; İter 2020;) When examined, it was determined that the teachers involved in these studies exhibited a positive attitude towards graduate education. In this context, it was determined that these studies showed parallelism in the context of the results obtained with this study. In response to the results reached in the research, the following recommendations were developed:

- It has been determined that social studies teachers prefer to receive graduate education in their fields. Therefore, the MoNE and universities can cooperate and offer programs that encourage social studies teachers to pursue graduate education.
- It has been determined that graduate education enables teachers to specialize in their fields and contributes to their personal development. Therefore, universities may allocate a separate quota to teachers when determining the percentage for graduate education.
- The MoNE may provide financial privileges to teachers who receive graduate education and encourage them to receive a graduate education.